E këndimit çuvavet Këndonjëtorejo

prej
M. H. F.

BUKURESHT 1884

BKSH

BKSH

BKSH

E KENDIMIT ÇUNAVET

KENDOHETOREJA

CODE E HARE

NGA

N. H. F.

BLSH

OTYPHCBE NGA GOQERISE „*DRITA*“
KOE OTYPHOSKOHIT TE SAJ
ne
BUKUREÇT
1886

Nde vit të dytë të Qeverisë së të pleqësisë pare të vij, nde të ëllenë:

Kryetën të nderë ëritenë
ZOTI ANASTAS AVRAMIU

Mëkryetën
ZOTI KONSTANDIN ZTOUM,

Mëpesëgjenë
ZOTI VASIL ARGOCAAH
" JORQ DOKO
" SHEKO ZITTM
" VASIL TESHTO
" ANDREAS BOREA &c
" DHAMSA H. IN CO

Sëkretarëgjenë
ZOTI VASIL KANAC
" JORQ V. GEÇO

Të ndëgjenë pënenë
ZOTI KOSHTANDIN NAUMESKO
" AAZAR S. DURO &c
" VASIL GEÇO

BKSHT

TË VËRTETË

Të vëgelite nuke dinë gë nga ç'kuðëne që-riut për të bar' i kendúare. Andëj dukete të vemë re e të dëgojme, që të mesojme. Së qëriu i kendúar' e i mesúare ecte qëri imësarúar' e i ndërúare. Herin i paditure ecte ekop i pagëës-dure. Dëfe qërezite, të vëpol' e të ndëshëq, lipsete të punojme e të mos jemë pertese. Hun' e të vëgelit ecte mesimi.

VAJE E MITURE

Iate vere; gjile faq' e ðfut ia xbukurúare, lúlet' ísine cilur' e lulezdare, fus' e mak kísine ndërúar' e ísine gaberúare. Iate mengës e gjile kopje kendúsime duke ðuturúare ne per dëga te vëzura me flete.

Lúleja, q' is qe vas' e vëgele, kis mape flatórzte e vij per te mesúare. Kur pá bukurine

ε jétese, umahaft ăε qendrój ε sikonte pôtuše. Oihte djéλine, qe ndrinte, dελendýsete, qe ísine plot gas, qe fluturosine me vrap ε ligerónine. Lúlreja kis qendriar' elé degôu ε sikós, po koha skontε.

Vas' ε urte i pâ gjíle gérerat' ε jétese qe ísine ne pune, ăr ăa: dírši me dritet ε me te ngróhetit te ti luleznju ăénε; ăĕu me mbínerat te ti vaqén gjíle pét ε puăn; dελendýsεja mhlirši lende te beqe folen' ε te pîqe zoqte; mhlirta mhlirši emblesire te beqe njalte. Ho une te pi pa pune? nuke, nuke! Kam ăε une pune te beq; puna ime esté te dua néinen' ε átene, veλλezerit' ε motrate, giše ç' jane ne stepí, mesóqesine t' im elé gjíle bótene. Te jem ε degúarε, ε te mos beq kûpe nituri ε mapezi, elé te jem ε urte ε punetore, ε te kem desire per mesimε.

Ketó ăa vas' ε urte elé çrejtój ε vatε ne mesoqetóret.

FJALE TE VLERA

Mesó, mos pertó. Ki desire per te mire. Degó eum' ε tole peke. Duaj ε degó meimen' ε á-

tene. Ofkó gile qerezine me sy te veâazerise. Bej te mírene, qe te ges te mirene. Kus ben kzq, gen kzq. Hâ qe te pós, e mos pò qe te hâs. Até qe z'do te tâ beqe tjâteri ty, mos jâ bej ellé ti tjâteri. Até, qe do te tâ beqë qeri ty, boja âz ti tjeter qeriu. Tek s' kë vene mos mér. Ha mejtúare mos fole. Mos arendó kùpe. Beji ader qerist. Mos eaj. Mos vid. Mos qertó. Mos âua te pérar. Mos ha gen' e husj. Mos i bej dem qeriu. Mos ugrís, mos mfelíq, pi ibar' e i ndepúaqe. Mrjtó, pa bej. Ki qerezi e múqesi. Jíli per Zot te vaeferit, epi te mjerit.

TE UETUDE

He meme kis qe djal' e qe vase. Te dy seine te végele, po atime te arte, kûpe z' bénine mapezi e te paulle.

U flas gjíkuné mesa' e tyre: U dua atime, se jini te' art' e te mire, e pini te pa feâiqure âz mesoni. Te végelite kur jane te mire i dúane mesa e ati, veâézerite, mótrate, mesóqesite ellé gile bota.

Me mengës u ša mema: ngrihi, lahi, visi, se dot' u mar t' u nxjer ne kopshtet e t' u ap lulë e pemë që t' u zbavit.

Djali ësht vasa ungrime, ulane, uvesne së ubenë gatí per te dale. Ilo djali zâ e lidhj nga gazi, edhé trondíti pasqyrene, pasqyra ukepût e rá së udhës. djali nga turpi nkëq e u-mahnít, vasa me vrap zâ te mbúlte copate, mem' e tyre e depój kerceñimene nga ajona tjátere ăe rrăi.

A! i ila vásese, pa sill ç' dem here! ty s' te mur ne kopshtet. Vasa duke qare jálzeñ s' émese, i puthi dórene. Djali i ila s' émese: meme mu' e kam fajne, se mu' e deva pasqyrene. Mos qe bej ç' ka per te here, se s' mâ prêu mendja e s' mu zjt'hese, qe duke hêlure mmut te beqa qe te tíke dem.

Mema i pastój e i qafój te dy duke ëene: Me pací urátene, fajne, qe bete, nâ fuka, po pasketój mos beni gê pa mejtúare.

TE MIRETE

Djal' i mir' edhé vas' e mire dúane e de-gojne nsémen' e útene, z' bejne kûpe pune te

papelqýrre. ε s' ßone ßjale te liga, nuke hertásene, nuke skrýhene, mápene ç' u ápene ε s' kerkojne ç' gé sóhene, pine me nátr ε jane t' apesýrre, s' jane makute, s' ßone kúpe te prum, s' qajne ε s' ksiqene. Te mírine gíde bota ε dúane cilé ε levdojne, te likne s' ε dúane kúpe.

GEHEOTARI

He djale ßos gíßenó te pene. Here ßepiste, me kafsój grera, here bertitte me hongri qeni. E ema ßr i ati me temér dérßesáne, kur ε sóhnine, qe s' kis pé, po doj ε i genzute, i flisnin' cil' ε qertúnine.

He mbrema ε degzáne i ati ß' ε ema qe ßipí: Hopo nuse! kú jáni! Ho já pandrhne si ße kérse' ε tjera te pene ketó ßjale. Kur dúaße mé pusláj ε sóhene strítur' ε mbýture ne pak, cilé s' is me vétlie. Vertét ketó raße kis rene nga qe nur ε kis çare kókene. Geqestarit cilé ε vertéta s' i besóhete, andáj qerju dúhete te ßote gíßenó te vertétene.

FJALË TË VLERA

Gëqeatra est' ë djaŝit. Gëqestari dil i turperŭare. E drejta te uxjer faqebarlle. Kuo ë ben te ligene, i vjen ne koket te ll. E mira s' hagóhete kûpe. Mozdiŭa est' ë keqe. Bej te mirate e debó te keqijate. Bej mire ellë ati, qe te ben keq, mos vëtem' ati, qe te ben mire.

ZOTI I VERTETË

Zot' i vertete, qe beri gjithsine, ellë e ka kujdës, este kudó, na ath, na degón. Kudó qe te veje nerin Zoti este baske, x' do pé, qe ben nerin. Zoti ë ath. Zot' i vertete este àfero gerint. Zoti do miresine, drejtesine, ngrezine, niqesine, urtesine; nuke do djaŝezine, te pëmete, te paŭdate, armiqesine, te ligat' ë te keqijat' e te pestirate.

DJALI

Më djal' i vógele vatë ne stepít te ne pláku, hyrí ne ne ßome, atjé pa me ne kent ne sporte plot me moße. O! ßa sa te múra ketó moße; te mar ca; kus dote me sohe; ketú s' ka qerí. Hasláj mazndua pake ëßë ßa: „A! nuke! ndóne-se s' ka qerí, me sch Herendija, qys te mar gëu' e bótese? e si te maesohem vjaßarík? pas-dáj bota dote me kqne qer kusár, e x' do gé qe te humbase, me mcat te tyre Zote ma ngarkojne mua, e qé s' me bæsún qerí. Nuke, nuke mar, se este turp qeriu te béhete kusár.

Tek ßos djali ketó fjale, pláku e depój nga ßoma ejstene, erdi me zémere plot gas ëßë i ßa djalit:

Me posë, birú, ti do te behra qerí i mir' e i mabl, se até, qe kujtón Herendine, Herendija e mkerón.

Kenú i ßa pláku ëßë i mbusi mafesne me moße, e já ßa duke ßene ße urátene.

HERIU

Heriu ka kókene plot ne trú, ka syte qe eth, vëuete qe degón, gójene qe ftet qe ha e udjen sfjene, luándene qe nxr rre. Ka ne kruhernar nuskerin' e barde e te zézene, ne nuskerit te zxze ka spritzene ãe t' énublete. Ka ne borkut lekërin' gãé zóvete. Ne trupt ka kóckate, ndeemte, dhjete, pémbate zitë lekúrene, ngrenja vete nga kapersëi ne lukíli, nga lúdhi ne zoret. Fryma vete nga lefyti ne nuskerit te barde. Ngrenja ben gakne, zémera e pezhá gakne, de pémbat' e spijene ne gide trupt. Muskeri e barde e lan gakne eil' e gerón ne érete qe nxr e ep, duke nape ftyne.

Zoc' i vertete i ña qerint nentte ne koke, túrpine ne fytyre, qerezíne ne zémere.

I ña fuqi te mejtóhete, te peqe te dréjtene, te kapetoqe te miren' e te ligene, te qdúqe te vertéten' e te pénuene, te punoqe te mirene, e te merqoqe te ligen' e gjithë djalexite.

DIMERI

Iste dïmer' i keq ŋe mot, deböra bij e ga prere ãẽu tejpertéj is mbulúare, ũlet' ẽẽne zene, ŋeri z' dïl dot nga stepija, bota is si e ekrete.

Káçeja is ŋe vas' e vógele gaste vjeç, po is sum' e urte e fort e mire.

He dite kiste ndéçur' áfere dritárese ãẽ kis mape fletórzne e mesuntr, rãẽ sikuntr debórene, qe bij. He zok i áret' e i várfere, erïi ne dritáret rãẽ flipi: eju, eju, eju.

Káçeja ungrit e geti pakeze huke rãẽ e flernoj, pastaj hapi qẽlqtu' e dritárese ãe i ãa drũãrte zogut.

Zogu kuesta ãe i vij per meŋgés Káçese, ã' ajó mblidhe drũãrt' e mesálese e já zptr. Ubé ŋe mik i dáture zogu nr Káçene, sá nuke trembej furr sojr, po hante drũãrte ne doret te saj, rãẽ pij e e sikuntr ne syt.

I atï e pa-ŋe dite Káçene qe mblïll drũãrte, ãe i ãa: ç' i do, bije, ató drũãe?

He zok i várfere nr vjeu ne dritáret gjuŋé, i ãa Káçeja, se est' i áret' e me vjeu keq

per të. I ati e puđi Kâçrne ðe i ða: me paç dit' e jete, bije. Sindekúr do ti zoknse, aotá eðé Herendija te do ty.

Kur erði vera zoga beri folene me qe pene, po Kâçrne s'e harój kûpe, tri, katre have dítene ðot' víj e tá xbavite me kenge, e ti si à ne qept qe lule te bûkure nga pyði.

Si jëpitse zoqte haske me tá me sume daxurí e me sume gas vij ne drikaret te Kâçrse eðé kendonte e ðos ne guhet te ti:

Vônxe e mî' e e mirë?
Qjarí bûkur' e me merre
Qe me ke qetâure mua,
Si Herendinë te dua.

FJALË TË VLERA

Ki mesire per te vârferine. Mos mer qerí me qafë; te te vine keq ðe per qe mize, kur tá sohq ne te keq, se ðe ajó spirt ka, pa shpirti i ðemp. Mos mundó kâfsete, se vâajne per qerîne. Ki kujdés pën' e gaše. Epi ati, qe s' ka, te t'ape ðe ty Zoti. Mos nga ate, q' este n' i vogele e n' i dóbete nga ti, se ka ðe tjétere më

te mail ε ne te forte nga ti. Nga te keqſjate mos mpso, se ka nga ε keqja mё te keqe. Me te mirate mos ulevdó, se ka ße mё te mirn. Hanó te mos deserőjs. I padituri heq jeb'te zeze. Mos ki lakemin ε habezí. Ki ε póbet' ε trupne te lare, ße zémren' ε spirtin' ε méndjene te qerâure; Zémera gezóhete me ti rrezí, mendja ndritőhete me dituri, spirti stőhete me miresí ε me urtesí.

DJALI HUNTOR-

Titua is qe djal' i urte ε pametar, që spirtmire ε zemërbarë. I ati ε la te vógel' ε te várfere, veç qe zot bepa i kishte lene.

Djali kio aqe desire ne pune, ε aqe dneuri sa punoi s' ε zij.

Nuke shkone ßjete vjet, kur tufe bepas vllaine nga vepija, málete osetinine nga kembóret' ε nga zalete, stau' i Titose iste me émere; pil' ußetáret' ε giße gahtórete kilíhesine me shtnt te Titose.

Titua u ßos hariqet; mos kursemi per mjqte ε mos ne turperoni, duke lene atá t' úrete; se Zoti gén' ε ßénesít ε ston ß' ε hekón.

QIEAI

Qiɛλi este ηε hapesire pa fuzat ɛ pa ane. Este plot me yj, qe ẗúkene trupa te qizjsim. Si este qiɛλi pa ane, eḗ trúpat' ɛ qizjsim jane pa te sósur' ɛ pa mẗmnce. Kətá ndúhene me tri: en ẗúhene meses, te tjérete qáhene potnλohes, se u vine pəll mẗeseet; eḗ vɑ te tjere ẗúhene pases, se vene pas ɛ pəll potnλóheset. Diɛλi este ηε yλ meses, ẗéu este ηε yλ potnλohes, q' i vjen pəll diɛλit, hena este g' yλ pases, q' i vjen pəll ẗéut, diɛλi este sume m' i mad nga ẗéu, hena este m' ɛ végele nga ẗéu, diɛλi este sume lark, hena s' est' aqe sume, diɛλi este ηε yλ i zjarte, ẗéu ηε ẗeηgλ i mbulkare, hena ηε skemdij' ɛ sdare.

VETEDIJA

Ilə meme kis tre te végele:

Νe kopstet drur' i trendafilit is plot trendafille; fósqate po vinine pəll neper kopstet, ils mem' ɛ tyre u flostɛ: sendini ɛ defreni, po mos skzlni ɛ mos prisni lúlete.

Has qe cope here ash nema qe qe trendafil iste kepúture eshé u ha:

— Kus e keputi trendafile?

— Une s' e keputa, ha Minna.

— As une, ha Manúsesja.

Çelua uturperua, ukúq eshé uqi kókene.

E sihni, ha nenza, si e gykón vetëdija qerine?

QENI BE BESA E TI

He sitebleres kis qe qen q' i kis ven' rrnerine Xuf nga do vij qen' e mir pas sh' e kis ne vent te nakut.

He dite sitebl/resi unis per ndë te pate, i hipi kalit, nseri ðe Xufne. Me vapehere i xbriti kalit, vete ndeq ne hijet te qe ahu, ndaj burimit, qe uj' i ti iš i ftóhete si akuà e i burðe si ergént; kálen' e pcagój ñ' e lesój ne sest, qe ujitej nga njet' e burimit, ãc bari is ger ne pu; Xufi ndeq me lark para te Zot, eshé zâ e mir fryme çprjt e çpejt.

Hosa zâ veriu te fryatz, ungrit uñetari, i hipi kalit eshé nseri ñilene; po atjé tek pij hapoj trájstene, q' e kis plot nse flozíq.

Xuši e pa trájstene q' e hapój i zoti, shé
uderíl e i doli perpara shé zu e i lihte; I
zoti i ru kalit še iku nse vrap, po Xuši uxitój
še prap' i doli perpara, shé júhoil kalit duke
léhure e s' e linte te mir uše; I zoti e ndoli,
e pergezonte še doj tá papste, po qeá i vár-
fere z' doj tá lij te mir uše.

Hopó! da sitehléresi, a' uterbúnka Xuši te
vúrferit! shé prape paha tá xhutte e te mir
uše, po Xuši usé tépere asperohej.

Ah! da, vate Xuši uterbun! shé duke pse-
retíture heq shá i hije; Xuši uplagós rende, po
s' angaźiti fare še uhój nem' uše še rá. I zoti
umaźeqqye, po dita is duke ugrýsare, andáj-i
rá kahit shé skoj.

Kur vete usé trj, kujtón trájstene, shé sch
qe s' e ka; pa kilíhete nse vpap prape, e
vjen tuk goditi qene.

Och qe Xuši is ugríture e kis nape úlene
drejt burimit, shé duke ikure kis here qe
vapde prej gaku.

Kur jóqás burimit pa Xufne, qe kis rene
ndáj trájstese še i kis vene kémben' e djalte
sipere. Xbriti ne uxite uga kali ši e ferkój e

e pergezój; Xuf' i ivárfere i puili dőrene të zot të mbyXi syt' e ooj!

Ah! ña i zoti, n' ullafte dora; më mire të kisa húmbure ßorinjte, sa vrava të zine Xuf!

FJALË TË VLERA

Ki ne zémere mesire. Ki bésene e mbaj fjálene. Mos bej mémen' e stenë të mpsonjë' e të të mnxekojne kâpe. M' i mir i gjithë botese, este aj, q' i ben mire botese. Nuke vetem' ati, qe të ben mire, po dhe ati, qe të ben keq, dúhete t' i bes mire.

BËU

Bëu este qe yA ne mest të qiellit ë' este pambaXtë si pótnXe, brenda ka qe lenk të zjarte, perhpete ka gojate të ëmbla. Ne ëft jane gjithë mrekullite: ßoriri, ergendi, hékuri, plumbi, rama, etj.

Ne ëft jane edhe fares mrekulli gúrete, qe ng' ata ca jane edhe të búkur' e të shtrenjta, si gur' i paçmúare, etj.

BESETE

Fide bésete ðone:

Trupi vdes, spirti x' vdes, po do te dale para Zotit e te gykóhete. Falju Zotit edé dúaje: Zoti este áfere nerint, edí' e ash x' ben e ç' punón. Doni neri tjéterine. Fide nérezite jane vellézere, sé kane lindure se pari nga ne nemt' e nga ne ate. Epuni te várferet. Mos zihi, mos ashi, mos qértohi, vini re fájete tinj edé ndréqini, mos sikoni fájrt' e bóhese, mos vídni, mos behi fajtore: mos penbeni, mos, beni te keqija, po beni pálenë te nérene, mos kini nakár, mos lakemoth, mos dehi, mos prisni pa nuse, mos ðasni fjálen' e ligo, mos nbahi te rende, mos kallezoni, mos vrisni, mos doni te prene, doni némen' e áten' e nnótern' e vellane edé gíde nerezine, kini kujdés káfsete, mos nbúpi, etj.

ZOTI KRIOT

Zoti Kriat ne neqés ndrk nesónte nerezine ne hbetoret, te kenduaret' e Iúdajet, qe

qíhesine skróqes ãr Farisénj, i prune qe grua qe kísine zene mbe turp, eãé i ílone, qe ne nont Moisiú porosit te tíãate te vrítene nr gãre; ti pra si ílna? ketó jã ílósine dukz ngatre qe te génine pune tá sínine. Zoti Krist holli sýte póste ãr skriánte nr gist mbe ãé; si vune kembe ãr po r pyétine, ngriti sýte mbe tá ãr ãa, i pafájmi proj jus te hýlle perjuru gãr mbi té; eãé perseri holli sýte poste ãr skriánte mbe ãé; atá, si depãane ketó ãale eãé mendja i pihte, zune qe nga qe qe nga te medrqte r per te te fundit r po déline eãé mbeti vítene Zoti Krist, ãr grúaja qe po qendronte mbe mest; si ngriti sýte Zoti Krist perseri eãé s' pa njeri vec grúane, lla nãhj, grua, kú jan' atá qe te húqine fajtore? asqé s' te denój? ã' ajó nper-qoq. Asqé, o Zotz pa i ña Zoti Krist, As une s' te denoq; shko-tasi ãg nos ben fãj mé.

ZOTI ALI EBE FEMIJA E TI

E soq' r Aliut Fatinoeja kis mape pake mbrá hua, kis mbrújture qe kulúç, ã' r kis stene ne prust; te dy djemt' e tyre Hasani ãe Hysejni

prisnine t' ûret' e te qete. Me te pjékure, e nxori kukaçne Fatimrja ã' e kroj, si uftóh pake, e beri dy cope e uá ña djemet.

Nosa i máipe Hasani nz Hysejne nder duar, dy djem te várfer' uãane me drre e kerkúase buke, Hasani ãs Hysejni ungrin' cãé uá ãane pa mape as kafsite, cãé ndesqne pnape t' mete.

Fatimeja umãlcqpyr, pnlli se pori te várferite e i urój, pasláj cãé djemt' e saj.

Aliu u ña: Zot' i vertete u dergój éngeãite, qe t'u sih zémerene máj. Lum ný, qe zémereu' e ku te qerúare, e ka qerezine ne zémere. Lum ný, qe pi i drete vete per te ngiqure te várferine; atá qe pate me dere i kúi vetézere. Bani kurdohere mire, e nuos beni kãpe likste, se qerãu vlen ãqe, sa i vlen puna, qe beu. M' i mír i fisit este vztij' e mire; m' i mír' i qerezise esi' ný, q' i ben míre qerezise. Miresija este Zoti, ligesija este djaãi.

ZOTI ALI BE OERBETORI KAMBERI.

Aliu kis mape q' uãe baske me serbetope e ti Kanbepe. He i várfer' u doãi nb' uãe e u kerkój pake buke.

Epi ɲe buke, i ßa Alin Kamberit.

Jane ne trájstet' i ßa Kamberi.

Ep jà ne gille trajste, i ßa Alin.

Trajsta este lißure ne kamßet' i ßote Kambgri.

Ep jà ne gille kamße, jàperɡiq Alin.

Kamßate jane lißure ɲera tjáterese, i ßa serbotori.

Ep jù te gißa baske i ßa Alin.

Kamberi jà ßa te vàrferine gille ç' kìs sàt i ra pas Alint.

Kurani ßote:

Jini ne te drejtɛ̀ Zoti nuk' ɛ do ɲerin' ɛ dënçime. Epuni atyre, qe s' kane: Doni te vàrferine si djàlenc tànj. Mos kini ligesi ɛ djaßezi. Humoni, pykuni, prenoni, e deamoni ne te drejta. Doni te vertétene. Dɛgoni mènen' ɛ àtene. Mos kini kùpe gèn' ɛ kunj. Urdër' i Zotit este mìresija, ßenja, dasurija, ellé mergoni ngà te keqijate; Zoti do panetope, mirebèqesine, fajsàlesine, te drejtene ellé nè tèper' até, qe ben te mirene kundre se ligese. Mesoni qe ùna djèqi ɛ ger te vapi. Kerkoni xliturìne ellé mergùare jus ne qofte, se s' jane qe te paditur'te ne atà qe dine. Mos perqèni. Mos xani. Mos kini nakùr ɛ lakemi, etj.

MBIMERATE

Bëu este ɳ' yà i qicàit, brenda ka zjar, jaste ka gujate pej ãfu, gujata ka nertálete brenda, rãć sipere ka mbímerate.

Mbímerate mblerojne ne vere e zbuluojne fiqen' e ãfut.

Mbímerate mjáftme ne dy: jane a bárera, a drure; si bárerat' rãć drúrete jane eume fare; x' do fare ka trup, ftete, lule? ere e bukuri te adryeme.

Sa est' e búkure faq' e ãfut kur mblerón! eézt' e brigat' e kõdrate gelberóqene, hûjete çêlen' e lulezóqene, pýjete viseve ne ftete e ne lulë!

Mbímerate usqejne qerine rãć gën' e gúxe. lidete zbuluojne ãfne, defrejne zêmeren' e qeriut, serojne te semúrete, rtj.

Mbímerate, qe mbjeà qeriu, jane: grurí, miseri, dekera, êlbi, urovi, piezli, tersera, patãtete, lákera, pres, qepe, rtj.

Drúrete qe bejne geme jane, moìa, darda, kaisia, ftoj, sega, apa, lajlija, gestena, fiku, pjeska rtj.

HERIU ÏA MENT

He qeri kis map' uã' e is lóßare; ndeq nd' anet te qe kopsti nene hijet t' ápese. K'qi syte, pa péqet' e kúnguãit te lsoìa e te dãbeta ße kúnguãime te mal sanse; ngriti krýeteperpjete, pa drau' e ápese te mal sanse e ápate te vógela. Kúnguãi, lla, duhej t' is ne drut t' ápese, e apa ne peqet te kúnguãit.

Aý is ne ketó nejtina, kur qe ape ukepãt nga drga ãe i ra drejt ne koko!

Hopo! ãa, te qenekej kúnguãe, si ßas' une do má kiste ßýera kókene!

HLAKU I URTË

He plak nente ßjet' e tete vjeç po mihta ãßne e mbeltoute qe vrîi. He mik i tija skoj atjé ãe e pa.

Kë sprese te ponç sa te hãs prue sojs? i ßa.

Nuke, ãa plaku, po mbeltúnne atá, qe skúane, e hángerrae ne; mbeltojme ãe ne, te hane atú, qe do vine.

FJALË TË VLERA

Ëmë i ën Zoti gjëe x' dëhete, nde ërt grjme ftorine, ergëndine, e gjile plaçkate, qe kemi nevoje, ellë gjë' usqimne. Kus ën te punoje ëmë, est' i pásure kurdohere, se Zoti e ka bekúare ëmë ë até q' e punón, este sum' i mël turp te pertoje qerin, e te vúaje ugo skamja, kur ka ëën kuje te mira nde gj!

FJALË E UBËRTË

Me gjak duke vdekure i ën te bir:

Birú! kam pëlhure qe pë sume te vlere n' árete, po mëhe sa te munç më ëmë, tà gen: se ajó dote te henje sume te pásure.

Djali pas gjëlese, q' i ka i ati zu e mih sume ëmë' árene ellë si z' gentë dot pë, motne qe vij e mëhte ë më ëmë. Ara sa punohej më mire, aqe plótë më tepere. Me ljete vjet diali abë i pásure nga ara, q' i epte sume. Aherë e muri ves fjalen' e tët.

LULETE

Ne plake kis kopete sume te bukure ε te pundare me kujdés, djaleš' i vógel' i sáj, qe qubej Mal, kis sume desire te sendinte ε te punonte nde kopstet. Mema i ña qo postát Malit, i ña še fárers lules, eš' e nesój si mbíšene.

Kur nbime lúlete Mali ugezuá fort sume, ε i doj lúlete si spirtine.

He dite vé re ne nest te lúlevet, eše sch ne q' ane te postatit, qe kisine nbire lúlete ne qe menyre, q' fsine bere të tú skroqat' ε fmerit te tí, eše kendóhzsine MAL!

Bah! ña Mali, eše i šote s' émese: Meme pa sih qe çudí te naïr nder ketó lule! po kus í vuri me kete rade?

Nuke, nuke, ña Mal' i vógele, ketó i ka vene dore qeriu.

Astú este vertét, i ña mensa, biró, ketó i vun nse n' até rade. Astú te besós qe še s' do gë, qe sch ne jete, ε ben Zot' i vertete me te naft te ti! nuke bénene pej vetiu.

NARQISEJA

Narqiseja iste qe vásez' ε urte, doj sume t' ómeñ' ε t' ane εllé lúlete. Ne kopatet kjste qe karafile me pekul sume. I ati pa qe karafileja s' hapte njaft lule n' ate vent, ε nxori andéj ile ε vú ne qe vent te plótheriare, qe tà gezoste Narqisene.

Narqiseja ε pa ile qará. Has make dit, si pa karafilene q' uhúp ε ngit ε lulezuj sume, ngezun ile perqafúj t' ane ε i kerkój ndjese.

Até mot Narqiseji ε miture vdiq! At' ε mesu' ε saj, q' ε kisine te vétene qáne me lot sume, ε rane ne zi te madhe.

Me dite tq vérese tjitere dúaše ne kopatet i ati ll' ε ene. Kur ech mesna karafilru' ε Narqisese vú te qáret' ε mé s' perdešehej dot. I at' i Narqises' i da: Mos qaj, se vjet kur t ndepova vétuline karafilese Narqiseja qau, po nu' ε vura ne vent mé te mire lúlene.

Ellé Zot' i vertete ε mori ketéj Narqisene, po ε vú ne vent mé te mire, duke perzjere me eggejt nder qiej.

SADIU

Sadiu, qe ka qene qe nga te mirete, ne fletórete te ti, qe qihete l'ylëstán, do-me-llëne kopet' i trendafilevet, flote:

He mot pina ne qivurt te seqt Janit, e serbeqa séqtine. He mbret nga ç' Arabise, q' is i krq erdi ndáj vapit te seqtit, dhé ulël; pasháj kështu kókene nga une dhé me ha:

Latju Zotit te vertete dhé ti dervis te me ndihqe, se kam q'armik te forte.

Un' i ásse: Beja haire ti atyre, qe jane ne mbreterit téndr te várfer' e te dóbete, qe te mos tremben nga armiku i fort' e i fuqishme, pa te te ndihqe ác Zoti.

Hrape Sadiu flote:

Me en goke isdime ne q' anije, qe lundre, qe vij áfere nes ndyre, ku dy vedzere rane ne dre. I ásse anijetorit téne, qe dij sume mot: O pet6 até dy veta, pa dote t' ápeme gille ç' kemi.

Anijetori ru me not me vpap, ác vete, povétene qérine spetój, e tjáteri mbet. Si erdi n' anijet' i ásse:

Ah! ati tjáterite jusosne te njérite, e s' munde tá spetoge.

Mase astû este ða, po este vertet qe mua me dre spirti sod tépere te spetoqa keté, se ký me ka hûpure qe here ne káfsete te ti me q' uîle, q' isa lóður' e s' muutqa; ðr ay tjáteri me pat goditure qe here me skoq.

Ah! ðase, kus ben te nífrene, e ben per vethe, kus bên te lígene, e ben per kókete te ti.

Hrage ðote:

Kûpe nuke kisa mpreh' e s' qese qare ngo te 'keqíjat' e jéteso, veç qe here, qe kisa mape nðe te pate, e isa xhóllure, ndé lóður' e kepáture. Mi até e sinere hyru ne qytét; kur sob qe qerr, q' is pa kenbe, e ligente.

Zot' i vertete! ðase, me ndje, se s' undodhçe me vethe! te qahura une, qe s' kam sóla! po ký i gotë, qe s' ka kenbe!

ГЕТЕ Е ГАЛА

Bêu ka brenda metálete, juste ubinuerute, ellé mî te pojne káfsete. Káfsete jane sunse fáre te ndrysme. Nga pét' e pára ca jane te

vógela, si plesti, etj, etj. ça jane te mbelíá, si kali, etj, etj.

Káfsete ndáhene me tri: t' njit, te ñëat, te ŕrese, a notarake, zcarake, flaturake.

Nga notarákete ca pojne vëtëne nd' aje, si pesku, ca ñe nd' aje ñe nd' ere, si res' e kenétese. Nga zcarákete ca jane zvápanike, si gaperi, e ca jane kombonike, si marja etj.

Nga stézat' e ëëate ca pojne brenda ne flét, si qlistra etj, te tjérate pojne mbi flét.

Gille káfsete ndáhene per qe here me dy: sisarake ñe vezarake.

Sisarake ñúhene ató, qe pjéñene k..ose, vezarake ató, qe bejne vr.

Ndáhene ñe ndrvese: t' égera e te buta. Nga epeste te buta jane: puta, roso, miska, pata. Nga káfsete jane: drlja, ëija, lopa, kali, muska, gomari, qeni, marja, etj.

Kafse t' égera jane: majmuni, dragój, ariu, ujku, ñelpera, kunavja etj, etj.

FJALE TE VLERA

Herin nga trupi este ne kafse, po nga mendja este «um' ilart' e i ndershare. Tide ç' ka

ðën brenda e jaste, jane ne dórete te qeriut. Sa sume te mira i fali qeriut Zot' i Ávertzte! Káfsete kane zot qerine, edhé punojne me bese per të. Neriu s' este kúpe mire edhé este sume turp te nos kete kujdés káfsete, a t' i mundoqe e t' a vere bape te reude, a t' i lere drete. Ié mallz nekat'h este edhé sume ligesi nmudim' i pêse gaże; se x' do gé e gaże ka ðembje si ðr qeriu.

I ÇAI I

Iste qe qerí i çale, i várfore, e sum' i pergýqure, qe lipente dere me dere.

He dite trokeàiti ne dere te qa plakre, ðe plaka i mxopi buk' e gaże ðr i ða: ri atý, ha ðr çoãu.

Te vêpelite jùmbloðe pell e po e sikóninc. Hasdáj e pýeti qe syres: ç' te ka kenaba, qe çabóu? I çali pseretiti ðe ða.

Ah! kur isqa i vógele, s' i lipa káfsete nde prehje; kotzilet' i mundoqa, vij mnçja, nsem' e tyre, me çirtz, kelýset' i trazoma, vintz hustra, me hantz.

Mema me ɓoɛ pĩɓeŋé: Mos, biró, mumló káfsete, se punojne e poĩpe per-né; maʎekimi i tyre e zé sume ŋerine; ay, q' u ben likste, kûpe s' sch te mire. Immé n' i ɓos kegô, po une s' i degonja, pa âz sume here menemte.

Ne here pase me ŋe lis ŋe folé pij zogu, djaʎezija me beri te hipenja. Ho kur skepût dega, ŋe kisa skélure mbi të, âe rase e me ra vllanija. Kur arçe me vethe, soh q' isa mbŷture nde gak, zâz kémben' e djaĩte n kisa cope!

Ah! un' e di sa vova e sa hoqa! ndé q' até dite mbeçe koq per jete, e s' pase dite te burde.

Kau ika i várferi, ndé jà âa te qárite.

K A L I

H' uletár i kis hipure kalit e kis nap' ulle. Kali tek écente mir' e búkure, qendrój per-qe-here, âe skrefetiti aqe, sa koxhój mali. I zoti i re, po kali z'doj te mir ulle, âe, duk nape frene nder âembe, ukâyc se prapi me vrap.

Si nnergua ca qendrój ne qe brrk cãé ukûye
e sikój perpara ne sune tnarr, pa skrefetiti se
ris më ne fort se herem' e pare, cãé i kepí
sýte ne qe vent.

I zoti unnahnít ße po pij kalúare, heû sýte,
seh se largu katre qeres armike, q' i kisine
zen' ose cã' e rnainine ne pnoka nder duar tâ
vrisnine.

Armaket' e pane q' i pa, ße dnaße nga ê-
seja, e i rane te katre per-qe-here; po ie sune
lark e nak' e nikape dot plûmbate.

Kali hingeàiti sa mundi, cãé, duke héâure
ni kupis, mori dãene nga kie ýrâure ne sune
vrap, e ne sune gas qe spetój te zone ne
te nljere éren' e armiqet, q' isine te psézure.

QENI

He qeri vij nga tregu ne plaçka, kie ße
qen' e ti pas. Dy te tjere e poqne nb' nße,
cãé ubene te tre soke. I zu nata ne qe vent,
cãé rane te flíne jaste, se is vere.

Te dy te tjéret' i lou' até: lûße qene ne
ekárdete osire gekundi. se nuni te ngrihemi, e

te na haje nátene edé af e lili qene me qe vent.

Atá náten' angrine e vrane qerine edé nápe plóçgkat'e ikne.

Dy nãetare te tjere, q'u ra ulla me néserete atjé, gejue qerine te vrare, edé qene, q'ulerinte, e s' keputte dot ekárene.

Van' e lesnáne qene. Qeni me vrap i vate te zot, i lepin gakne ãe jüpergezua, po si e prenu sprésene e si e pa q'is i vdékure vë me sunte ulerima! Atyre u zrüi kuq, edé te zon' e vune ne ãé, ãe qeu' e nápe pas me pahir, se z' doj te vij.

Kisine skúare prese vjet. Me dite, gjile bota sendínin' e defrénine me po ezes. Qeni iste baske me te zon' e ei ne penét te qerezise.

Ho kur nasperna per qeherr qeni ãe jüderü qe qerïu, ã' e vë poste, edé po e çqýrte me te mirë zemerim!

Gjile bota, q' kin' atjé unbloãe tã spetónin' até qerí, po s' e spetónine dot.

Aý ïipiz léreni, mos e ngisni, te me haje, se kam vrare te zone! e më s' jam per jete!

DRAGOJ

Ne rop kis fkure nga mbreti qenoti; po e zune ăz e prune prape. Haresija e kundrepykŏj per vdekje, qe te mirine tenŏr te tjerete. Ulă ŭrderi t' e sfăxine ne kopstet te mbretit, e te jă spinine dragŏjt, q' is ahjé, tă hante.

Gille qerezi e qytetit ishte mbledhure te sfăxine até tanr. Kur i spuse ropne dragŏjt, se pari negersua ăe jădérll tă hante. Ho kur e prun zemerimin' e vrugut per qe-here, eăé tundi bŏtin' e jŭpergezua ăe i ra neler kembe! Gille hota uçuditse! si s' e haugni egersira!

Mbreti i fali fajne ell' e flipi e e pyeti ç' qe ngaj' e asăj punŏj nga. Ai:

Kur ăka ketŏj vajçe ne qe nul ne skembéq, e upschçe ne qe speke, po kur jăvota m' erdi ky dragŏj, duke çalŭare nga kemb' e djaăte, eăé m' uqŭs; un' e neora ves x'doj, ăe ne vrap i pase kembene, q' e kis t' ĕqtuve; pasdăj pase q' i kis hyre qe penŏp imall ne kembet, ăe nga dale e zuri e jă hoqa; nga kjo ubene zune niq e pojtne sunoe kohe hacke. Hake dit ne pare undame ăe pas asăj na zune si cilene veç.

Ho dragŏj niqesin' e bésene s' e hapŏj!

IHRIFTI I URTE

He prift iete fort i urte, e sume nd' ullet te Zotit. Kûpe s' hipte ne kafue, se i vij kriq, po vij ne kembe kudó.

He here kis qene ne qe psat, rûf ne te kûyvre e kisaine zen' ûllete nb' ûlle, e kis reme ne hijete te qe pzue. Ca ullestare ekzan' ti'e gene rûf e hipne me qe gomár; kur kyne ne qytét, djemarija zun' e qésaine pzifkine.

Hrifti u da: Me ndjenû! se ne beri saman-dja, pa z' doqa kûpe ti bepa keté te mbis te keqe; e te hipeq ne qe kafue, qe ka hipure Zoti Krist.

QESHI'I

He djal' i urte kiste bere qe qeqq manár. Qeqqi e doj aqe sume djalene, sa s'i ndahzj kûpe, rûf kur s'e sih, zij e blegerinte.

Djali usemár e ubé keq, qeqqi s' jûndâ nga etresa.

Ho erfti dit' e zeze qe t'i ndante! Djâled' i vúrfure vdiq!

Qeqqi zu e blrgerinte! Hasdáj vajti ne vapi i djalit, ße, duke blrgerîture, ndeq atjé dit' e nate pa ngren' e pa pire e pa gunse. He neqqés e grne pa spirt ne vapi!

Mom' e djalit e vû ne ßît áferé te birt ße e qau baske ne te bipe.

BUQKROHI?

Bêu ßame q' este g' yÃ pambeÃák brenda ka zjar, jaste ka gujate te ßeqte, gujata ka brenda netáete, jaste mbimerrte.

Faq' e ßêat ka tri pjese te mbulúara n' ujé, q' atyre u ßemi drte; eßé qe pjese e ka ße, q' asaj i ßemi sterr, a toke.

Kjo pjése ndâhete ne pese ngásera; nêó ûáheme:

Evrope, Asi, Afrike, Amerike, Australi.

Evropa perzjéhete ne Asine ne malt te Kafkasit, Asia ndâhete ng' Afrika ne vijet te Suezit. Ketó te trîa qúheme bot' e vjétere, se dîhesine ße qemoti. Amerika ße Augstralia dûheme bot' e rë, se te nóçinite s' i dinine, pasdáj ugendne.

LAKEMOHESI

He qeri-kames ãε me fuqi te mallε des te atoutε kopetin' ε ti, pa i neori me pahir árene qe plake se pore, q' ε kis ne kufit.

Me nëserrt kámesi kis vátur' ε eikoutε kópetin' ε xgerúare. Hlaka me lot nker sẽ jãeqes kámesit, ãε i ila:

Zot' i mall! te lutem te me hiq ngá pẽ ε t' imerti vétene qe ães me ãε.

Kámesi duke qésur' i ila: mar, mer.

Hake miha çnejt ε rahuai ãesne me ãε. Hasdáj i ila kámesit: ẽdé qe te mire do te kerkóq. Bej mundim ε me ndih pake te vẽ ãesne me krahe.

Kámesi vatr t' i ndihte, po ndónese uperpóq sume, s' mundi tá ngriute ãesne, pa i ila plákese: Bëra-sum' i vreqie ε s' ε ngre dot.

Ahere i ila plaka:

Zot' mall! kur s' mund te ngres qe ães me ãε, qyo kuxóu te març per gilenẽ me qafe q' are te tere, ε te ngarkós vetedijene me qe bape kaqe te malle?

Duke tmerrúare nga kjó fjale zemeriqu i ila qeheres árene plákese, ε hoqi dore nga lakemimi.

FJALË TË VLERA

Zoti qerim' e beri të lirë të begë si të dojë, po i ka mëndjesë, që të ndajë të mirën nga e liga; i ka qerezinë, që të dojë miresin' e urtësinë, e të mergojë mapezin' e të keqijatë; i ka gykatës vetëdijenë, që të gykojë e të çpënjë të drejtën' e të strémbrënë. Zot' ivërtetë ndërón miresin' e qerezinë, ës turperón djallëzit' e të paudhatë.

MERIT I LIK

Hosana që ne foqerí istë qerí ilik, pëj i mbyrë, i fshiqurë, i grisurë; x' deponte t' énem' e t' anë; gristë, ilyentë, bentë denë; qantë e kellistë; mundontë kafsetë; xihej në sóketë; pij në mësallë sfë bentë drudh, s' hantë ç' i spijnë, po kerkontë x' do pë, që sihtë, e bentë pllë mapezitë.

Gjëllë bota i flósinë: qerí i lik!

O! sa est' i semptuar' e i merzitur ky énerë! su estë turp t' i flonë qerinit ilik!

Si upít Husnai, zû e sante, villte, pembente, pihte e s' lij dy gûre buske. Hasdáj uhê kusár e vrases i keq. T'ille qerezija e kisâne te maẑekúare e te merzitune.

Si beri eume te keqija, ne se fendi e zune. I hoẑe qe qint oke hékura ẑe e kaẑe me qe vent t' épet' e te ẑeẑe.

N' até vent ister unt' e dite ne t' épete, e s' e eméute dot, kur is dita de kur is nate; qerí s' sihte kûpe, po pij vétene: i hûdaine me tri dit qe here qe buke te zez' e te ẑatej nderte kuẑónin' aje uga lagesim ẑe neke eihnîne kûpe dreẑe.

Atjé i zin Husaín pseretiti se her' vãé ẑa:

Ah! te me paske prere Zot! jétene! Hûseka t' urte per te mápe! Zot i vértrte! tuaí e mora res nadierine tënde! Me ẑe lirine, s' ji dita vléjene; me ẑalc dritene, z' dita tâ perdorya! Inse gille te infrate qe ke ẑene, e mora te keqíjate! popó! un' i vârferi!

Ksu ẑa ẑe vû dúarte me koke e zû te qárete me tmer n' até vent t' épete. I erãe gille te keqíjate, qe kis here, ne meut vãé upendun, po pendohun dúhete me kohe.

Gume kohe ndeq n' até rpesire e ne nun-

dímt te vetedíjese Husani duke pásure vétemo vdékjene sprese spetimi. Hosa e zij punni gjá' atá, qe kis vrare i tfáqesine perpara! edé me te maß tmep xgubój.

Kur srdi úrder' i mbretit e nxánge te lídure, edé gille gerezi e qytetit kieine dale jaste.

Husáne e vape! ße gille bota nozi tmep soje. Ha sí e lane te várure vane gálat' e i hústise trute!

I tíñ' este fund' i ligesise.

EVROIA

Evropa este m' e qytetorúare nga gille faqe e ßéut. Evropa ndáhete me sume mbreterirra te mbeßá e te vópela.

MBRETERIT E MBEBA	KRYEQYTETA
Anglia	Aondra
Fransa	Harisi
Vermania	Berlini
Austria	Vjena
Italia	Roma
Turqia	Kostantinupola
Rusia	Hetrupola

KRYEQYTETA	KRYEQYTETA
Spanja	Madriti
Portogalia	Lisbona
Belgja	Bryksela
Olandia	Amsterdami
Danimarka	Kopenhaji
Sveqia me Norvegine	Stokholmi
Greqia	Athina
Vllahija	Bukuresti
Serbia	Beligradi
Mal' i zi	Qetina
Hrenseri e Bullgarise	Sofija

MBRETI I AUSTRISE IOSIFI

Mbret' i Austrise Iosifi kish dale ne dit' e sendinte me poba te paqsura.

Ne vas' e vogele me ne kenise te palosure i skoj prane.

Ka vete, bije? i ka mbreti.

Me dergoj mema te ers keto kenise, se jemi pa buke, ke mavell, q' este fosqe, po qan nga urija, i ka vasa.

Ho ate unke kr? i ña mbretí.

Imate is nsetár ãz uvrá nde lufte, ña vasa. Mbretí i ña, po mbrsterija s'u ep gê juvz?

S'ma ka ñene, ña vasa.

Mbretí nxorí nga giri ca te hõña ãr i ña vásese: nos e sit kenúsene, bije, po nser ketó te puka rrpende e epjerja sátsene, pa paschãj jake nde puloqte te mbretit e me kerkó nua, ñasj kû esí' losifi, se nser jam esrbetor' imbretit, e nasse te beq mojó pime t'u špete pake gê nga mbreterija.

Mbretí akãyr qehrese nde guloqat ãe porositi tá sfãne ndáj soje vásene kur te vij.

Vasa nse t'árdure nde guloqat, ãr pyeti: Kû esí' losifi.

Herin i mbretit, q'ãr dij pinene i ña: jake te te spijn nne te losifi, ãr e morí per dore ã' e kaãí se mbretit.

Kur pa vasa qerine, qe kin here fjale nc të ne front te mbreterise, nmahnit.

Mbretí i nbosi peqine me florin, i ña ãr qe karte ne dore e i ña: nr keté karte jake e nser págene ne kryet te x' do nũnji, q' a ka hua mbreterija: ãr sa here te kini nevojë jake ketú e kerkó losifne.

MBRETI I TYRQISE SUATAN SYLEJMANI

Suâtán Sylejmani vij me ne vent kalûzre; qe plak i várfere i doâi perpara âe i ða: I'ide qérezite s' jane veâézere nga qe mem' e nga qe ate?

I'ille qérezit' qe pojne mbi fiqte te âcut, jane veâézere, i ða Suâtani.

Mlaku i ða:

E! po q' est' astâ, na te dy jemi veâézere. Ho ti je i pásure, e une s' kam gé, andâj dúhete si veâézere qe jemi tâ ndajme gêne ne mest.

Suâtani mbasi dórene me te hoâa âe jâ ða plakut.

Mlaku i ða: s' e ndave mire gêne, mbajte fort sanse ti, e mua me âe fare pake.

E di qe jemi sanse veâézere? e, n' e numeróis mire nuke, te bije as ape pjese? i ða Suâtani.

Mlaku e mori ves fjâleu' e drejte te Suâtanit, âe mori ató e iku.

MBRETI I RUSISE JOVANI

Jovani mbret' i Rusise kis dâle per gab, kis rôše pas gahut, âe kis hûmbure sôket' e ia apatisure, ia âe dimer' e debore sume. Mbrenʼ e zû nata ne pŷât.

Trk po ikente pa torna, ra me ne paat te vôgele.

Se pari vate me ne stepi qe jûduk mʼ e maŝe e mʼ e pisure âe trokêiti me dëre, po nukʼ e qasue; vate âe ne sume te tjera eâʼ e perzune.

Me se fundi vate me dërete te ne stepije te ne te vârferi e trokêiti. Zot' i stepise doâi âe me sume gas i ša: urŝerô brenda, mire se erŝie.

Zoti te uderofte, i ša mbrati. Tapatisqe e humba dâene, este nate, dimere, debore e ftôhete sume; eâû me sʼ kam as qunʼ ar pê, e jam i huzj.

I Zotʼ i stepise e kaxi brenda per dore, e vû ne krvete te vâterse, i beri zjar te maŝ, i soâi bukʼ e gêie nga çʼ i ša Zoti, i pru âe atres' e mbulese.

Me niserrt me nate i erâi i Zotʼ i stepise

ße i ða: Me erðe me kembe te mbare, se preme me lindi qe djale.

E paç me jete i ða mbreti, po äe qe te mire dha tqje, te me preç per pake dit, se do viq prape e t' i vé émerime-djálite.

Fort mire ða i Zot' i istepise.

Has pese dít sohese pesati qe kaleri te maße qe po vij. Hsatárete po sikónime kalecime e pemetu' e qrezise; kur sáhene äe mbrame me mest te tyre, icili xberiti me derete te várlerite.

Mbreti i ða te Zot stepise:

Arçe pas fjáleseç, qe te ðuse, te t' i vé émerime djálite. Hsatari e vû re mire, ä' e qohu, q' ia aç qezi, icili i pat árðure me etepí ße ugezna ume. Atá, qe s' e pa'ne qásure uturperúan' e uhelmuame.

Mbreti i vû émerime djálite, e beri veðame me te bíre, e i ða të gé sume ä' e beri te pásur' e te páren' e pesatit.

ASIA

He cope te maðe t' Asise e ka Tyrqia, q' est' Anatoði ße Arabia. He cope tjäter' e ka Rusia. Hindin' e ka Anglia. Kina este qe

mbretërí e madhe me vetbë. Me vetbë janë ãs Hersia, Afganistani e Beãnxistani.

AFRIKA

N' Afrik' est' Egypta, Abisinia, Sudani, Trabulluzi, Tunuzi, Algeri, Fasi dhé sunse vendë te tjera. Nga vëndet' e Afrikese ca janë ne vetbë e te súmet' i kane mbretërit' e Evropese nen' ùrdhere.

AMERIKA

Amerikën' e ka gjetur Kristofór Kolombi. N' Amerike janë vëndet' e hiekúnre, qe s' kane mbretërí, po kane pleqesí, e janë sunse te qytetërúare. Hasdáj ésht Meksika, Guatemala, Brasília etj.

AUSTRALIA

Australia ésht pas se gjithas ãs qérezit' e sëj janë gyrnse t' ógjere.

MBRET I URTE

He mbret i Hersise qemoti dhipi te páret' e ti, u deftua ca gûre te vlere, qe kis nder duar, ãs u ãa:

Kuə te me levdoqe ugə ju mire dot, do te i ap qe gûr te vlere uga ketá, qe kam nder duar.

Meri uga te párete ða:

Je m' i naã uga dizãi. Je Zot i gjãe bõtese. Je drit' e jétese, etj, etj.

Mbreti i ða qe gûr ati.

Tjäteri i ða prape ca fjale te tilla. Mbreti ãe ati i ða qe gûr. Eãé i uruti e i kátreti fole m' até menyre e naúape uga qe gûr.

Oua ãe ti, i ða nbreti te pésetite.

I péseti i ða:

Je qeri, si gjãe bota, po ke hape mê te rende uga gjãe bota se je i pur' i tyre, e xe do pun' este nse qãfete tënde; per te fjéture te tjérete ne prehje, lipsete te pïs ti xgûare; per te shtire genja mire, dúhete te perpiqes ti pïlleqé: x' do e lige, qe béhzte ne dítete tënde, e ke bere ti, se gjãe púnete jane ne dórete tënde; ne befs mire, je i mire, ne befs keq, je i lik; puna te levdón a te qertón vete, s' este nevoje te dëmi ne.

Mbreti i ða:

A! tý s' t' ap gé, sé s' me levdove.

Has kesáj ungrin' e duãe. Me nëserit' atá,

qe nnape gúret' e vlere, i dergúane te gureçnóqesite t' u vijne vlčjene.

Gureçnóqesite ílane:

Ketá s' jane gûre te paçmúar' e te vlere, ndónese dúkeme te tíle, po jane qelge ãe se vlejne gé.

Atá te katre vane me buze lesúare te mbrvti ílε i ílane:

Maßeri; ketá gûre, qe na ílε, jane te pcme. Mbreti u ila:

Se jane te pcme, pa ná ílase jurε, qe me ílate te pčmete; t' ísčne te vertete já epqa nti, qe me ila te vertétene.

Goqestárete dúale me kok' únare.

DERVIGI

Iste qe dervís fort i mire. Vij ne per te pásurite rrê nir ç' i épine e ná ndante te várferet, qe s' kisine ç' te hánine. Heri se kis degúare kûpe nga goj' e ti fjale te krqe, ché kûpe s' kis pare nerí te lige soje. I'ile bóten' e kiste nik, e gide nerezine veázere.

Dervisi iste i várfere sume, se kur kis te hoála ná ipte atyre, q' i sill nde nevoje.

He nate flinte ne stepi vétene. He kusár i erdi tá vilte, po, sadó qe kerkój, z' peti gê. Dervisi e morî vre, fle i erdi kaq per tê, e fla:

Ah! i várferi munt te kete noqé nævoje te madhe! e si te dále dnardate pas kaqe mundimi! spirti i doj t' i ipte gê, po s' kishte; pasdáj umejtma pake fle qyesi breze, e já hoâi me dere, qe tâ gente me t' ikure, fle fla me vethe:

Læ te mape i xiu kaqe gê, se s' kam né tépere, dúhet' edé te liget t' u bejme mire.

DETETE

Oame me pare, qe nji ka mbulúare tri pjese te dêut. Detet' e mbelléq, qe jane jashte starevet, dúheme oqeame per qe here, po ndáheme pasdáj ne sum' êmen.

Detâ, q' este ne mest te starevet, dúhete Mesdheses, a Det' i barde, i cili ka sume menge.

Det' i barde perxjéhete me Den' e xi ne grykete te Kostandinupójese; me Den e kuq ne vijete te Syezit; me oqeane ne grykete te Xibraltarit, q' este ne mest te Spánes' e te

Fasit. Det' i kuq prape perzjéhete me ograne me grýkete, q' i done Babel-mendép.

He menge nga Det' i bardhe eshte ðe Adriatika, qe lak ánen' e Qiperise nga prrendimi.

FJALE TE URTA NDER VJ[illegible]

Kuserija ligesija,
Ee sa te keqin jane,
Eshé giðe mapexia
Haditjene menre kane.

Diturija est' e mire,
Haditja est' epecire.

Aý q' i vógele s' mson,
Jétene te zez' e skón.

Heriu q' est' i papsuare,
Nga káfsete s' est' i çquare.

Ha pásure dituri,
S' ðúhet' zeriu qeri.

Trupi sendószte me te punuare,
Mendja ndritóhete me te mesuare,

Mos urendó duke msuare,
Se gë s' bënet' pa mundnare.

Neriu pa dituri,
E' i bukur, s' ka bukurt

Hertóqesi est' i njere,
Hunetori e gen ndere

Duaj mënen' e átene,
Qe t' u març urítene.
S' atá vihjne per tj,
Te kane drite ne sj.

Dasurija, miqesija
Jan' urnar' nga Herendija.

Me kanje shum' e ne vjet
S' bonca dot i mail vertét.
Ho bonos ne dituri,
M' urtesi ne trimeri.

Sa do i pasur' te jës
Hánene te mos e lës.

BLSH

Ka urat' ngá Herendija
Kus ha nx djerse te tija.

Tjáterin mos e genjé,
Ilo te dréjten i pefé.

Zere te vertétene,
Te traŧegós jétene.

Até q' í ben ti t' vteth,
Tá prɛç uga ýlbër siŧ ti.

Mos genjé se te nesojne,
Ha paslláj më sˀ té 'besojne.

Dúhet' qe nga vogelija.
Bere zakón mirësija.

Mos vere kúpe nakár,
Te djek zémren' esto zjar.

Mos bej ɲeriu ne jete,
Të, qe z' do tá pesoɲç vete.

Vétem' e mira ɲerîne,
E afrón me Herendine.

Ne mos kɛ, ɛ ne mos ɛp dot,
Her te njɛren kesó ηe lot.

Te keqijat' mos levdó,
Se dukɛs jɛ nik me tó.

Kus perpiqet' ɛ punón,
I'ille pûnet' i mbarón.

Kûpe mos duaj,
I'ême ɛ huaj.

Mos ɛ qɛs fatzine,
Se çudernón ηerine.

I'ille ηérezit' i duaj,
Mos i pandéh per te húaj.

ZOGU BE DJALI

He zok te bukur zuri ηe djale,
Aý po driłɛj, ł' i ła ca fjale:
Nuke te vjɛn keq! qe jam i mitur,
Si ti i vógel' ɛ i papitur,
Jam blr i vétemɛ, nema me prɛt,
E kam lene keq brenda ne folét.

Eču nɛ dbore pič' umbulna,
Čče s' ka mbétur' gekánt poilua!
Па vuaŋ i gori dit' čče nate,
As ŋe depuče z' gɛŋ dot te čate.
E ɛch sa upris fort i skrɛti mot,
Urijɛ vlîqme, mê z' durojme dot,
Zémrese simɛ i lîđa gûpe,
Po mem' e zeze q' est' e semûre?
Kerkóŋ, e kerkôŋ, e kam qe dije.
Qe s' muut te gɛŋ dot geze t'i epije.
Ah! kjo e keqe ketú ne pruri,
K graeka jotɛ rê e ne zuri!
Me prɛt imeze si ty jotenue,
Te nos i vete ç' bénete preme?
Te zésllte na persé na ngini?
Ne pumet tène persé s' na limi?
Kam čɛ une spirt, čɛ dua te poŋ,
Te levriŋ, te brɛâ, te los, te kendóŋ,
Une, qe s' kam ment (si čote ŋeriu),
Kujt i bera keq, ç' bera i ziu;
Lɛ nos ne mundó, sɛ Zoti te ɛch,
Te miren' čče te ligen' e ŋeh,
Eɛ z' do te ligen, po do te miren,
Do butesine, nuk' egersiren,

Te drójtene do ăz urtesíne,
Te strembren s' ε do ăε mapezine.
Mua te lirε nε heri zotă,
Hersé nε ben rop? ngă unε ç' do ti?
P'jálet' ε zogut djali i depój,
Qnu, ă' ε puili, pasdăj ε lesój.

FUNT

BIBLIOTEKA KOMBËTARE TIRANË
BKSH

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH

BKST